

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 397/2025
03.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Дијане Јанковић, Милене Рашић, Мирољуба Томића и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела самовлашће из члана 330. став 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Мише Захореца, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Панчеву К 52/23 од 27.09.2024.године и Вишег суда у Панчеву Кж1 273/24 од 18.12.2024. године, у седници већа одржаној дана 03.04.2025.године, донео је већином гласова:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Мише Захореца, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Панчеву К 52/23 од 27.09.2024. године и Вишег суда у Панчеву Кж1 273/24 од 18.12.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву К 52/23 од 27.09.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела самовлашће из члана 330. став 1. КЗ и осуђен је на новчану казну у износу од 30.000,00 динара, коју је дужан да плати суду у три месечне рате, по правноснажности пресуде. Уколико окривљени не плати новчану казну у наведеном року, суд ће новчану казну заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Истом пресудом окривљени је, на основу члана 264. став 1. ЗКП обавезан да накнади трошкове кривичног поступка и то на име судског паушала износ од 7.000,00 динара и трошкове приватног тужиоца, на име заступања путем пуномоћника, о чијој висини ће бити одлучено посебним решењем, након прибављања података, док је оштећени ББ, на основу члана 258. став 4. ЗКП, упућен да имовинскоправни захтев оствари у парничном поступку.

Пресудом Вишег суда у Панчеву Кж1 273/24 од 18.12.2024. године одбијена је као неоснована жалба окривљеног АА, изјављена путем браниоца, као и жалба приватног тужиоца ББ, изјављена путем пуномоћника, а пресуда Основног суда у Панчеву К 52/23 од 27.09.2024.године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Мишо Захорец, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) и 9) ЗКП, члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП и члана из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд донесе пресуду којом ће усвојити захтев као основан и преиначити побијане правноснажне пресуде, тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе за кривично дело из чл.330. КЗ и обавезати приватног тужиоца да окривљеном накнади трошкове поступка, жалбе и захтева за заштиту законитости.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

У захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног истиче битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) и 9) ЗКП наводима да је приватни тужилац у приватној тужби окривљеном ставио на терет извршење три кривична дела у стицају и то кривично дело нарушавање неповредивости стана из члана 139. КЗ, уништење и оштећење туђе ствари из члана 212. КЗ и самовлашће из члана 330. ст.1. КЗ, а суд је окривљеног огласио кривим за једно кривично дело - самовлашће из члана 330. ст.1. КЗ, а није решио предмет оптужбе у погледу друга два кривична дела, која су окривљеном стављена на терет приватном тужбом. Прекорачење оптужбе се, по наводима захтева, огледа у измени чињеничног описа кривичног дела у изреци пресуде у односу на оптужни акт, како би суд окривљеног осудио за кривично дело самовлашће. С тим у вези истиче да је суд додао да је окривљени „самовласно прибавио право својине за које сматра да му припада“, као и умишљај и свест о забрањености дела.

Изложени наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по оцени Врховног суда, нису основани.

Према стању у списима предмета окривљеном је чињеничним описом у приватној тужби од 20.01.2023. године, стављено на терет извршење три кривична дела: нарушавање неповредивости стана из члана 139. КЗ, уништење и оштећење

туђе ствари из члана 212. КЗ и самовлашће из члана 330. ст.1. Кривичног законика.

Битна повреда одредба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП постоји уколико пресудом није потпуно решен предмет оптужбе. Суд није везан правном квалификацијом, те је радње из утврђеног чињеничног стања квалификовао као једно кривично дело, за шта је овлашћен.

Прекорачење оптужбе у смислу битне повреде одредба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП постоји када је повређена одредба члана 420. став 1. ЗКП, којом је прописано да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржано у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници.

Из цитиране законске одредбе произлази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет у погледу субјективних и објективних обележја дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева и измену чињеничног описа дела, који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава његов положај у погледу правне оцене и кривичне санкције.

Кривично дело самовлашће из члана 330. став1. Кривичног законика чини онај ко самовласно прибавља неко своје право или право за које сматра да му припада.

Кривично дело нарушавање неповредивости стана из члана 139. став 1. Кривичног законика чини онај ко неовлашћено продре у туђ стан или туђе затворене просторије или се на захтев овлашћеног лица из тог стана или простора не удаљи.

Кривично дело уништење или оштећење туђе ствари из члана 212. став 1. Кривичног законика чини онај ко уништи, оштети или учини непотребним туђу ствар.

У конкретном случају правноснажна пресуда се односи на исто лице – окривљеног АА и на истоврсно кривично дело - самовлашће из члана 330. став 1. Кривичног законика, за које је окривљени оглашен кривим, док је опис кривичних дела нарушавање неповредивости стана из члана 139. став 1. КЗ и уништење или оштећење туђе ствари из члана 212. став 1.КЗ, ушао у чињенични опис кривичног дела самовлашћа за које је окривљени оглашен кривим. При томе, суд није везан за предлог приватног тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела, у смислу одредбе члана 420. став 2. ЗКП, па није дошло до прекорачења оптужбе и побијаном правноснажном пресудом у потпуности је решен предмет оптужбе, а оптужба није прекорачена.

По налажењу овог суда, чињенични опис у изреци пресуде остао је у границама чињеничног описа из оптужног акта, односно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, те није повређен идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног. Тиме што је Основни суд у Панчеву након спроведеног доказног поступка описане радње из оптужног акта квалификовао као једно кривично дело – самовлашће из члана 330. став 1. КЗ, окривљени није доведен у неповољнији положај, већ је, напротив, оглашен кривим за једно кривично дело, а не за три кривична дела како је оптужен. У погледу кривичног дела за које је окривљени осуђен – самовлашће из члана 330. став 1. КЗ, у погледу радњи извршења и описа дела, суд се кретао у оквиру оптужног акта приватног тужиоца који је усагласио са чињеницама утврђеним у спроведеном доказном поступку, а из којих произлази да је самовласно прибавио право својине за које сматра да му припада, што је само прецизирано у изреци првостепене пресуде.

Поред тога, опис субјективног елемента кривичног дела - умишљаја да је окривљени био „свестан свог дела и хтео његово извршење, а био је свестан да је његово дело забрањено“, по налажењу Врховног суда, произлази из садржине чињеничног описа у оптужном акту, па његово уношење у изреку пресуде у конкретном случају није прекорачење оптужбе на штету окривљеног. Осим тога, у ситуацији када не постоје основи искључења противправности, што је овде случај, то се сматра да противправност као елемент општег појма кривичног дела постоји, односно она се као и урачунљивост претпоставља, с обзиром да оствареност свих законских битних обележја бића кривичног дела у конкретном случају заснива противправност.

Дакле, како је суд остао у границама оних чињеница и околности на којима се приватна тужба заснива, то се не може говорити о повреди идентитета оптужног акта, нити да суд није решио предмет оптужбе.

Сходно изнетом, по налажењу Врховног суда, суд није учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) и 9) ЗКП, како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Осталим наводима захтева бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче грађанскоправне односе између окривљеног и приватног тужиоца, колики је чији удео у непокретности, да постоји грађанскоправни однос неразрешен између сувласника непокретности, на који начин бранилац оспорава утврђено чињенично стање у смислу члана 440. ЗКП, а која повреда не представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости у смислу цитиране одредбе члана 485. став 4. ЗКП, па се у ове наводе Врховни суд није упуштао.

Врховни суд се није упуштао ни у оцену навода захтева браниоца окривљеног којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Ово стога што наведене повреде из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, не представљају законом дозвољене разлоге у смислу члана 485. став 4. ЗКП за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца.

Из изнетих разлога, Врховни суд је захтев за заштиту законитости оценио неоснованим и на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић